Telšių Vyskupijai 100 metų

1413 m.

Po Žalgirio mūšio teisiškai atgavę Žemaitiją, Lietuvos valdovai didysis kunigaikštis Vytautas ir Lenkijos karalius Jogaila 1413 m. pradėjo žemaičių krikštą, lydimi gausaus būrio kunigų ir vienuolių.

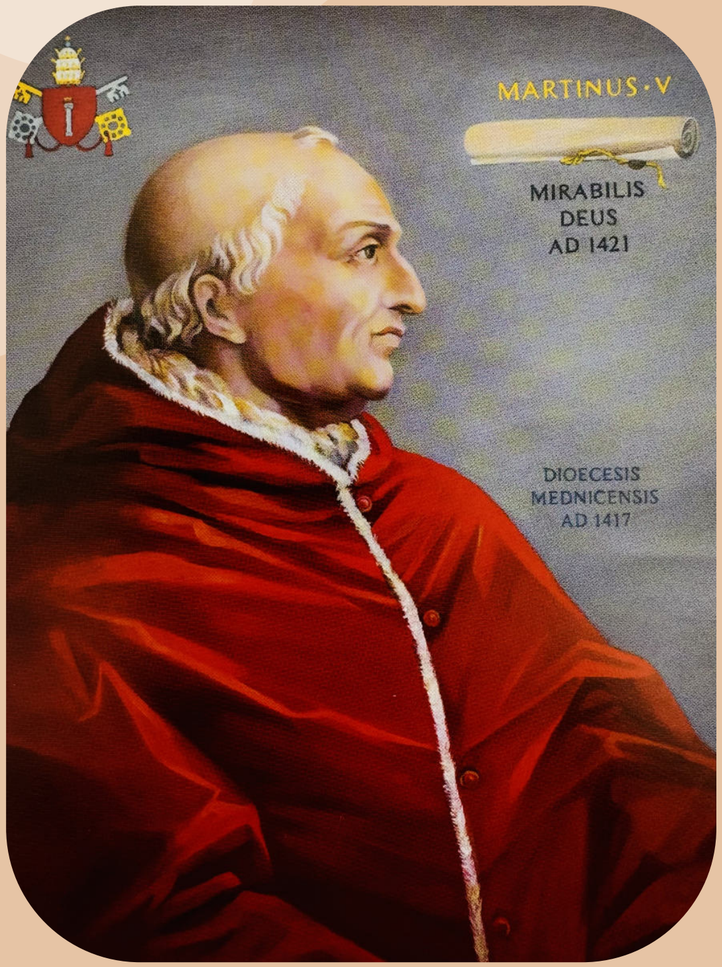
1416 m.

1416 m. Žemaitijoje statomos pirmosios bažnyčios. Konstancoje vykęs Bažnyčios susirinkimas įpareigojo Vilniaus ir Lvovo vyskupus įsteigti Žemaičių (Medininkų) vyskupystę.

1417 m.

1417 m. spalio 24 d. Trakuose pirmuoju Medininkų vyskupu pašventintas Motiejus Vilniškis.

Vyskupystės Plėtra ir Švietimas

1421 m.

Popiežius Martynas V patvirtino Žemaičių vyskupystės įsteigimo faktą. Vytautas paskyrė vyskupui žemės valdas Žemaitijoje. Vyskupystė buvo pavaldi tiesiogiai popiežiui.

1616-1622 m

Vyskupo Merkelio Giedraičio kvietimu Kražiuose įsikūrė jėzuitai, įsteigę kolegiją ir Kunigų seminariją. 1744 m. seminarija perkelta į Varnius.

1646 m.

Vyskupas Jurgis Tiškevičius pranešė popiežiui, kad vyskupijoje veikia 80 bažnyčių ir daugybė koplyčių.

Katalikų Bažnyčia darė didelę įtaką žemaičių švietimui. Klebonai steigė mokyklas prie parapinių bažnyčių, suaktyvėjo pasauliečių sielovada. XVII a. pirmoje pusėje Žemaitijoje sparčiai kūrėsi vienuolynai: bernardinai, dominikonai, karmelitai, rokitai, pijorai, bazilijonai ir benediktinai.

1795 m.

Lietuva ir Žemaitija atiteko Rusijai. Žemaičių vyskupystė tapo pavaldi Mogiliovo arkivyskupystei.

1849 m.

Vyskupystei priskirti 8 Vilniaus vyskupijos dekanatai su 94 parapijomis ir 7 vienuolynais.

Pagal katalikų ir bažnyčių skaičių Žemaičių vyskupystė buvo viena didžiausių Rusijos imperijoje. Nors vyskupijos centras – Medininkai (Varniai), vyskupai daugiausia reziduodavo Alsėdžiuose.

Motiejus Valančius

Modernios Lietuvių Tautos Tėvas

1850 m. tapęs Žemaičių vyskupu Motiejus Valančius rūpinosi katalikybės ir lietuviškos savimonės ugdymu, propagavo blaivybę, steigė blaivybės brolijas, parašė „Žemaičių vyskupystę", rašė ir leido knygas.

Lietuviška Spauda

Po 1863–1864 m. sukilimo organizavo lietuviškų knygų spausdinimą Prūsijoje ir slaptą platinimo tinklą Lietuvoje.

Švietimas

Inicijavo slaptų lietuviškų mokyklų steigimą, rūpinosi, kad kiekvienoje parapijoje atsirastų pradinė mokykla.

Valstybingumo Pamatai

Jo ir kitų dvasininkų darbu buvo dedami pamatai 1918 m. Lietuvos valstybei atkurti.

Po 1863–1864 m. sukilimo vyskupas, kapitula ir kunigų seminarija caro valdžios įsakymu iškelti į Kauną. Carizmui uždraudus lietuvišką spaudą, Valančius tapo pasipriešinimo simboliu.

Telšių Vyskupijos Įkūrimas

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę 1918 m., Žemaičių vyskupystė administraciniu požiūriu priklausė Mogiliovo arkivyskupystei (Sovietų Rusija), o Klaipėdos katalikai – Varmijos vyskupystei (Vokietija).

1926 m. balandžio 4 d. Popiežiaus Pijaus XI apaštaline konstitucija “Lituanorum gente” įkurta Telšių vyskupija ir Klaipėdos prelatūra.

Vyskupas Justinas Staugaitis pirmasis Telšių vyskupas ir Klaipėdos prelatūros prelatas. 1927 m. įsteigė Telšių kunigų seminariją – svarbiausią dvasininkų rengimo centrą Žemaitijoje.

1928 m. iškilo nauji seminarijos rūmai. Steigiamos parapijos, statomos naujos bažnyčios, renovuojamos senosios. Įsigyta spaustuvė katalikiškai spaudai leisti.

Vyskupas Vincentas Borisevičius

1944–1946 m. vadovavo per vieną skaudžiausių laikotarpių. Gelbėjo žydus, šelpė karo belaisvius, rėmė partizanus. 1946 m. vasario 5 d. suimtas, lapkričio 18 d. sušaudytas Vilniuje. 1991 m. pradėta beatifikacijos byla.

Sovietinio Teroro Metai

Komunistinė valdžia trukdė normaliam vyskupijos darbui. Kunigai persekiojami, tikintieji varžomi, bet tikėjimas išliko gyvas.

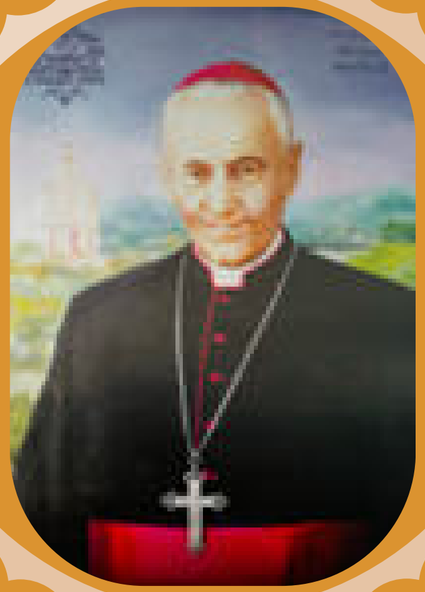
Vyskupas Pranciškus Ramanauskas

1946 m. gruodžio 18 d. areštuotas, 1947 m. nuteistas 10 metų lagerio. 1956 m. grįžo, bet nebuvo leista eiti vyskupo pareigų. Gyvendamas Švėkšnoje, rūpinosi Bažnyčios reikalais. Mirė 1959 m.

Kanauninkas J. Juodaitis

Vyskupijos valdytojas kapitulinio vikaro teisėmis. 1949 m. gruodžio 20 d. suimtas, 1950 m. rugsėjo 6 d. paskirta 25 metų bausmė. Išvežtas į Mordovijos Dubravlagą. 1957 m. grįžo į Lietuvą.

Sovietmečiu vyskupai ir kunigai dirbo itin sudėtingomis sąlygomis. Nepaisydami persekiojimų, jie palaikė religinį gyvenimą, teikė sakramentus, rūpinosi tikinčiųjų dvasiniu gyvenimu ir išsaugojo Bažnyčios struktūrą.

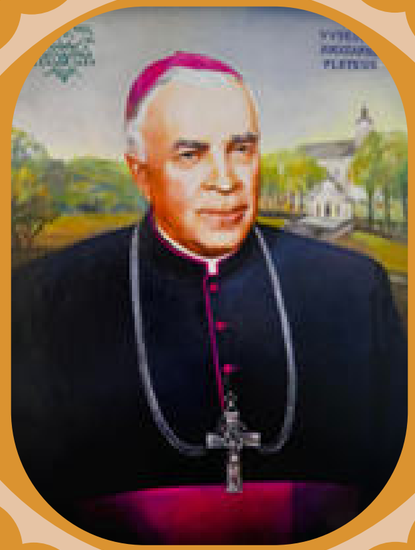
Vyskupas Petras Maželis

1950–1966 m. Pasižymėjo taktiškumu, švelnumu, dosnumu ir pagarba kiekvienam žmogui, ypač vargingiausiems.

Vyskupas Liudvikas Povilionis

1969–1973 m. pagalbininkas. Vadovavo Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčios statybai, sukaupė didelę teologinės literatūros biblioteką.

Vyskupas Juozapas Pletkus

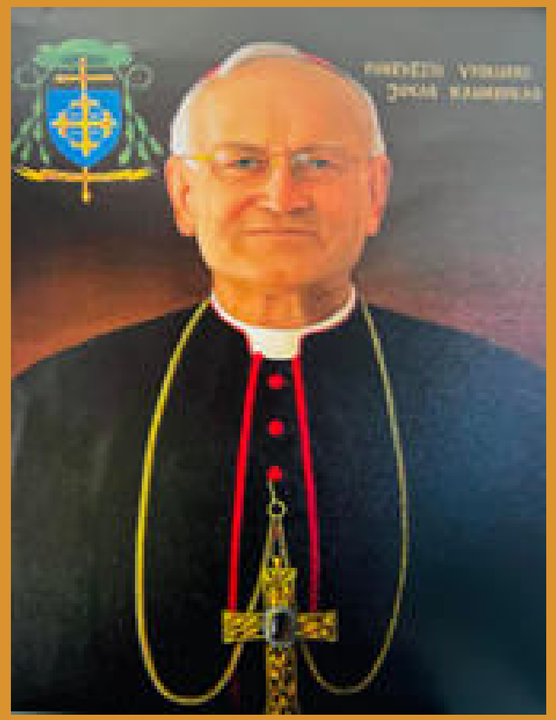
1966–1975 m. Veikė atsargiai, siekdamas išlaikyti Bažnyčios struktūrą. Išvengė atviro konflikto, bet liko ištikimas Šventajam Sostui.

Vyskupas Antanas Vaičius (1975–2002)

Ilgiausiai vadovavęs vyskupas. 1989 m. atkūrė Telšių kunigų seminariją, 1994 m. įkūrė mažąją seminariją. Gaivino parapinę veiklą, rūpinosi religinio švietimo grąžinimu į mokyklas. Atsidarė 6 katalikiškos mokyklos, įsikūrė naujos vienuolijos, įsteigti Carito, Šeimos, Katechetikos ir Jaunimo centrai.

Vyskupas Jonas Kauneckas (2000–2002)

Stiprino dvasininkų ugdymą, rūpinosi klierikų formacija, skatino jaunimo pastoraciją. Drąsiai reiškė poziciją moraliniais klausimais.
2002 m. paskirtas Panevėžio vyskupu.

Vyskupas Jonas Boruta SJ (2002–2017)

Skatino liaudišką pamaldumą, rėmė religijos mokymą mokyklose, rūpinosi bažnyčių išsaugojimu. 2006 m. vainikuotas Žemaičių Kalvarijos bazilikos paveikslas popiežiaus karūnomis.
2009 m. pertvarkė administracinę struktūrą – sukurti 11 dekanatų.

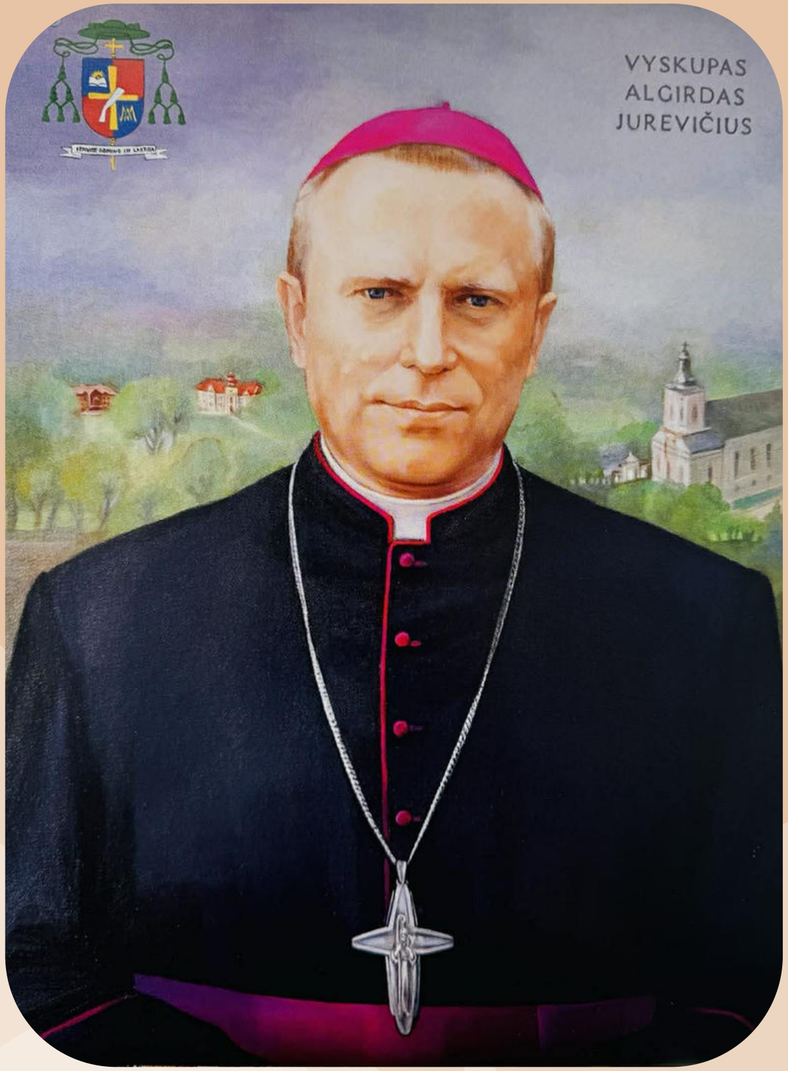
Vyskupo augziliaras, generalvikaras Genadiius Linas Vodopjanovas OFM (2012–2016)

Aktyviai dalyvavo vyskupijos gyvenime. 2013 m. Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus iškilmės ir Eucharistinis kongresas. 2016 m. paskirtas Panevėžio vyskupu.

Vyskupas Kęstutis Kėvalas (2017–2020)

Ganytojiškas artumas, jaunimo pastoracijos stiprinimas, kunigų formacija. Drąsiai kalbėjo socialiniais klausimais. 2020 m. paskirtas Kauno arkivyskupu.

Vyskupas Algirdas Jurevičius (2020–dabar)

Vyskupo Algirdo Jurevičiaus tarnystė grindžiama atvirumu, bendryste, Evangelijos sklaida ir atspindi gyvą, atsinaujinančią ir žmonėms artimą Bažnyčią.

Svarbi jo veiklos dalis – socialinis dialogas, rūpinimasis šeimomis, bendradarbiavimas su organizacijomis. 2021 m. pradėtas sinodinis kelias. Prioritetas – jaunimo pastoracija ir sakralinio paveldo išsaugojimas.

Telšių vyskupija šiandien – tai dinamiška bendruomenė, sauganti 600 metų tikėjimo paveldą ir drąsiai žvelgianti į ateitį.

Įtvirtinkime, ką girdėjome...

https://learningapps.org/watch?v=puvqidpca26

https://www.jspuzzles.com/en/art-puzzles?uzzleid=1071826&key=8828084760&size=6&cut=8&scale=6

Parašyk laišką Telšių Vyskupijai 2126 metams...

(https://bookcreator.com, https://www.canva.com/, https://padlet.com...)

Telšių vyskupijos Šimtmečio metų logotipas

Logotipo centre pavaizduotas šv. Justinas, filosofas ir kankinys, kuriam pavesta globoti Telšių vyskupiją.

Šv. Justinas gyveno apie 110–165 metus ir pagarsėjo raštais, ginančiais krikščionybę. Jis buvo labai išsilavinęs ir turėjo subūręs aplink save tikrosios filosofijos mokinių būrį.

Logotipe pavaizduotas šventasis rankoje laiko knygą – ritinį, o šalia jo yra į žemę įsmeigtas kardas, kurio pagalba jam buvo įvykdyta mirties bausmė, nes neatsižadėjo krikščioniškojo tikėjimo. Kardą dengia palmės šaka. Palmė ankstyvojoje Bažnyčioje buvo kankinystės ženklas.

„Logotipo istorija“

Užduotis:
Dalyviai turi sukurti trumpą istoriją apie tai:
·kam skirtas šis logotipas,
·ką reiškia jo formos, spalvos, simboliai,
·kokias vertybes jis atspindi.
Galima pateikti kaip: mini pristatymą, komiksą, trumpą video ar plakatą.

„Logotipo evoliucija“

Užduotis:
Parodykite, kaip logotipas galėtų atrodyti:
·po 10 metų
·jei įmonė pakeistų kryptį
·jei būtų skirtas kitai šaliai ar kultūrai.

„Gyvas logotipas“

Užduotis:
Dalyviai turi „atkurti“ logotipą:
·savo kūnais
·iš daiktų (popieriaus, virvelių, LEGO...)
·arba sugalvoti trumpą judesį / animacijos idėją logotipui.

